

Valami hasonló történik Erdélyben, ma: Romániában – egyetem-ügyben is. A „másik” város tudós szerzőjét ez érthetően különösen izgatja. Ebből azonban nem egy újabb publicisztikai kiáltvány születik, hanem okos, itthoniak figyelmére érdemes elemzés, a magyar egyetem történetének és külön is a Bolyai történetének a felvázolása, tanulságok levonása. A könyv talán legfontosabb, kötetzáró mondatát is itt olvashatjuk (Csörgő Lajosra, Balogh Edgárra, másokra utalva): „Talán nem kellett volna elhinni mindent.” De Poszler György nem „kintről”, felülről ítélkezik; igyekszik megérteni a kort és többé-kevésbé kiszolgáltatott szereplőit. (Egyetlen helyesbítés: a Kolozsvárt újrarendülő magyar egyetem, a tanárok elleni sajtótámadások nem 1946-ban, hanem már 1945 tavaszán elkezdődtek.)

Kolozsvár mítosztalan szemlészéséhez – túl a személyes mítoszokon – hozzátartozik a folyamatos figyelés, a legújabb megjelenések, folyóiratok, könyvek figyelése. Poszler regisztrál minden kis és nagyobb hírt, tud például a *Kulcsok Kolozsvárhoz* kötetről (hogyne tudna, hiszen ő is szerzője: a *Házsongárdi bolyongással*), utal a nemrég megalakult Kolozsvár Társaságra mint közvetett inspirációra. Így utazik továbbra is hazulról haza, így éli megszakítatlanul a történelem nyelvűtánát.

Egy-két mondatban legalább szólni kell Poszler György stílusának dialektikájáról. Hallottam olyan olvasói kifogást, hogy sok a szövegeiben az ismétlés. Ez csak a felületes olvasó, a belelapozó állíthatja. Poszler György töprengő szerző, a dolgok színét és visszaját egyaránt vizsgálja. Egymásra következő mondataiban – azonos mondat szerkezetben – múlt és jelen, múlt és jövő találkozik, a régió szembesül Európával. Poszler György Poszler Györggyel. Kritikai esszéstílus ez, kritikus ön- és történelemszemlélet, egy józan magyarságtudat és világra-tekintés érvényesülése.

Kántor Lajos

